

Szám:

Előkészítésben közreműködött: Philipp Frigyes főépítész

ELŐTERJESZTÉS**Hungarikum törvényből eredő települési értéktár létrehozásáról****Tisztelt Képviselő-testület!**

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (Htv.) felhatalmazása alapján megszületett a 114/2013 (IV.16.) Kormányrendelet a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról.

E jogszabályok szerint a nemzeti értékek azonosítása az úgynevezett nemzeti értékpiramisban történik, ami egy többlépcsős rendszer. Alsó szintjén a **települési önkormányzatok** helyezkednek el, amelyek **fakultatív feladatként elkészíthetik a települési értéktárat (a településen fellelhető nemzeti értékek adatainak gyűjteményét)**. A települési önkormányzatok ezt a gyűjteményt megküldik a megyei értéktár bizottságoknak, és azok a Hungarikum Bizottságnak. Bárki kezdeményezheti értékek felvételét bármelyik értéktári szintre, végső soron a Hungarikum Bizottság a hozzá megküldött listákat a Magyar Értéktárban összesíti és rendszerezi. Az innen kiválasztott és hungarikummá minősített értékek kerülnek majd a Hungarikumok Gyűjteményébe.

A helyi értéktár tehát egy adatbázis, amelybe az adott település értékeit gyűjtik. Ennek módjáról és céljáról így fogalmaz a jogszabály: „Az értékekkel kapcsolatosan nyilván kell tartania minden olyan adatot, jellemzőt, amely a nyilvántartás szabályai alapján megfelel az értékek azonosításának, minőségi sajátosságai, jellemzői, története, eredményei, állapota rögzítésének. A nemzeti értékek adatait, leírását, valamint a rájuk vonatkozó dokumentumokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni. Az egyes értéktárakban fellelhető nemzeti értékek megismerését lehetővé kell tenni különösen a közoktatás és közszolgálati média segítségével.”

A hivatkozott kormányrendelet 2 § (1) pontja szerint: „A települési és megyei önkormányzat (a továbbiakban együtt: helyi önkormányzat) e rendelet hatálybalépésétől számított **60 napon belül döntést hoz arról, hogy kíván-e élni a települési, tájegységi, megyei értéktár létrehozásának lehetőségével.**”

A Htv a feladat ellátásának módjáról az alábbiak szerint fogalmaz:

3. § (1) A települési önkormányzat települési értéktárat hozhat létre.

(2) A **települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot hozhat létre**, amely – az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint – szervezi a településen fellelhető nemzeti értékek azonosítását, létrehozza a településen fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjteményt és megküldi azt a megyei értéktárba.

(3) A **települési önkormányzat** a települési értékek azonosításával, a települési értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak a megyei értéktárba történő megküldésével **megbízhata** a település területén működő, már korábban is nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, települési önkormányzati, egyházi vagy társadalmi szervezet által fenntartott intézményt, **szervezetet** vagy azok szervezeti egységeit, vagy a településfejlesztésben tevékenykedő külső területfejlesztési, vidékfejlesztési szervezetet.

(4) Ugyanazon megye területén lévő több szomszédos település önkormányzata közös Települési Értéktár Bizottságot is létrehozhat, amely elkészíti a tájegységi értéktárat és az adatait megküldi a

megyei értéktárba.

(5) A Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról vagy a feladat ellátásával történő megbízásról az érintett települési önkormányzat a létrehozást, illetve a megbízást követő 30 napon belül tájékoztatja a HB-t.

Tehát a jogszabályok szerint az önkormányzat többféleképpen is elláthatja ezt a feladatot, létrehozhat önálló bizottságot is e célra (3. § (2) bekezdés), vagy megbízhatja egyik intézményét is a vonatkozó feladatok ellátásával (3. § (3) bekezdés).

Amennyiben bizottságot kíván létrehozni az önkormányzat, annak legalább 3 tagból kell állnia, működési szabályzatát a képviselő-testület határozza meg, és a feladataihoz szükséges pénzügyi, tárgyi és ügyviteli feltételeket biztosítani kell.

Ha úgy dönt a képviselő-testület, hogy a feladatot valamelyik közgyűjteményére telepíti, ahol eleve dokumentálással, értékőrzéssel foglalkoznak, az lehet múzeum, könyvtár is. Eszerint a Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, az Ady Endre Könyvtár, vagy a Széchenyi Zsigmond Könyvtár is végezhetné a feladatot.

Dönthet úgy is a képviselő-testület, hogy Hatvan városa nem kívánja maga ellátni a településen fellelhető értékek nyilvántartását, akkor azt megyei szinten fogják megtenni, de az adminisztrációban akkor is részt kell vennie a városnak, továbbítani kell a beérkező jelöléseket. Esetleges nemleges döntését az önkormányzat később bármikor megváltoztathatja, erről 30 napon belül kell tájékoztatnia a megyei közgyűlés elnökét.

Dönteni kell tehát elsősorban arról, hogy akarja-e Hatvan városa önállóan gyűjteni és nyilvántartani a jogszabályban meghatározott kategóriákba tartozó értékeit, vagy ráhagyja ezt a feladatot a Heves Megyei Értéktárat gondozó Kaptárkö Természetvédelmi és Kulturális Egyesületre.

Ha a Képviselő-testület szándéka szerint helyi feladatként vállalja városunk az adatgyűjtést, akkor újabb döntést igényel, hogy milyen módon lássa el ezt a feladatot, valamely intézményére telepíti, vagy bizottságot alapít.

Városunk vitathatatlanul értékgazdag település, ezt a gazdagságot eddig is próbálta múzeumi intézményünk katalogizálni, de a helyi lokálpatrióták elkötelezett segítségével bizonyosan bőséges lista állítható össze. Ez a lista helyben is számos célra felhasználható lehet, tehát indokoltnak látszik városunkban egy saját, egységes adatbázis kialakításának és folyamatos kezelésének szándéka.

Amennyiben vállalja a város a feladatot, nem feltétlenül szükséges bizottságot létrehoznia, hiszen rendelkezik a közgyűjteményi terület két alapintézményével (múzeum, könyvtár), melyek jó gazdái lehetnek egy ilyen adatgyűjtésnek. Ebben az esetben az adott intézmény munkatársaira és infrastruktúrájára támaszkodva jóval kisebb anyagi háttérrel – a szervezési és dokumentálási költségek biztosításával - megoldható az adatbázis létrehozása és kezelése. Ezt a tevékenységet a kijelölt intézmény alapfeladatai közé emelve, munkaköri feladatként kezelve, csak a kommunikációs költségek, irodaszerek, tároló anyagok terén emelkednének kiadásai. Becslések szerint ez a költségemelkedés éves szinten 150-200 ezer forinttal ellentételezhető.

A jogszabály a nemzeti értékek gyűjtését elég sokszínű csoportosításban igényli, a témacsoportok nem kötődnek szorosan egyik közgyűjteményi típus szakterületéhez, specialitásaihoz sem. Az értékek gyűjtése, dokumentálása mellett párhuzamos feladat lesz ezek közzététele is, tehát mindezen munkafázisok infrastrukturális, technikai, személyi, szervezési igényeit áttekintve lehet megfelelő döntést hozni.

A jelenleg ismert tényezők alapján egy ilyen települési érték adatbázis kialakítását, kezelését leginkább a Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény adottságaival, háttérbázisával látjuk célszerűen megoldhatónak.

A részletesebb ismeretátadás céljával közöljük, hogy a nemzeti értékek adatait a következő

szakterületenkénti kategóriák szerint azonosítva és rendszerezve várja a jogszabály:

a) agrár- és élelmiszergazdaság:

az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai – beleértve az erdészet, halászat, vadászat és állategészségügy területét –, különösen a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a borászat, továbbá az állat- és növényfajták;

b) egészség és életmód:

a tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a gyógyszerek, gyógynövények, gyógyhatású készítmények, gyógyvíz- és fürdőkultúra;

c) épített környezet:

a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

d) ipari és műszaki megoldások:

az ipari termelés – beleértve a kézműipart, kézművességet is – szellemi termékei és tárgyi javai, különösen az egyes technológiák, technikák, berendezés-, gép- és műszergyártás, műszaki eszközökkel végzett személy- és áruszállítás;

e) kulturális örökség:

a kulturális örökség szellemi és tárgyi javai, különösen az irodalom, a tudomány, a népművészet és népi kézművesség, néprajz, filmművészet, iparművészet, képzőművészet, táncművészet és zeneművészet; továbbá a védett ingatlan értékei, különösen a nemzeti vagyon körébe tartozó, kiemelkedő értékű műemlékek és régészeti lelőhelyek, nemzeti és történelmi emlékhelyek, világörökségi helyszínek;

f) sport:

a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, különösen a sportolói életművek és csúcsteljesítmények;

g) természeti környezet:

az ember természetes környezetének tárgyi javai, különösen a fizikai és biológiai képződmények vagy képződménycsoportok, geológiai és geomorfológiai képződmények, természeti tájak, természeti területek, életközösségek és ökológiai rendszerek; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

h) turizmus és vendéglátás:

a turizmus és a vendéglátás szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a turisztikai attrakciók, szolgáltatások, a vendéglátó-ipari termékek, valamint a vendéglátás körébe tartozó étel- és italkészítési eljárások.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fentiek ismeretében hozza meg döntését.

Határozati javaslat:

1. Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény biztosította lehetőség alapján a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013.(IV.16.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében biztosított határidőn belül élni kíván a települési értéktár létrehozásának lehetőségével és felkéri a polgármestert, hogy a Hatvan Városi Értéktár létrehozása tárgyában hozott döntéséről tájékoztassa a Hungarikum Bizottság elnökét.

Határidő: június 17.

Felelős: Hatvan város polgármestere

2. Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 4. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a Hatvan városi értékek azonosításával, a Hatvan Városi Értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak a Heves Megyei Értéktárba történő megküldésével megbízza a Hatvan Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény intézményt. A képviselő-testület felkéri a pol-

gármestert, hogy a Hatvani Városi Értéktár létrehozásával kapcsolatos feladat ellátásával történő megbízásról tájékoztassa a Hungarikum Bizottság elnökét.

Határidő: a megállapodás megkötésére 2013. július 1., tájékoztatására a megállapodást követő 30 napon belül

Felelős: Hatvan város polgármestere

3. Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Hatvan Városi Értéktárral kapcsolatos feladat ellátásával megbízott Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény részére a feladat finanszírozására a következő évi költségvetéstől külön soron 150.000.- forint fedezetet biztosít.

Határidő: 2014. február 15.

Felelős: Hatvan város polgármestere a Gazdasági Iroda útján

Hatvan, 2013. június 10.

Szabó Zsolt
polgármester

Látta:

dr. Szikszai Márta
jegyző

